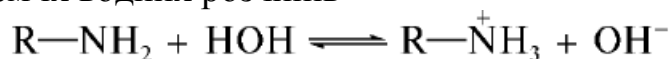

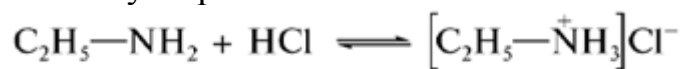

Хімічні властивості

1. Як похідні амоніаку аміни виявляють основні властивості, що підтверджується лужним середовищем їх водних розчинів

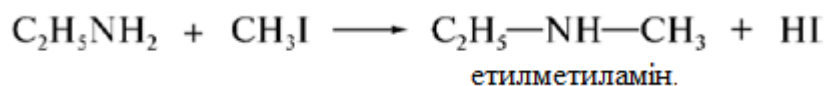

2. З кислотами алкіл аміни утворюють солі алкіламонію

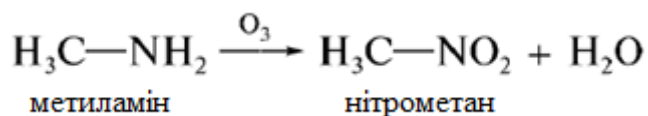

етиламонію
хлорид

3. Взаємодія з галоген алканами (реакція алкілювання)

4. Реакція окиснення. Первинні аміни при окисненні озоном утворюють нітроалкани

Використання

Аміни – проміжні продукти у виробництві барвників, пестицидів, полімерів, інгібіторів корозії, ПАР, адсорбентів, ліків.

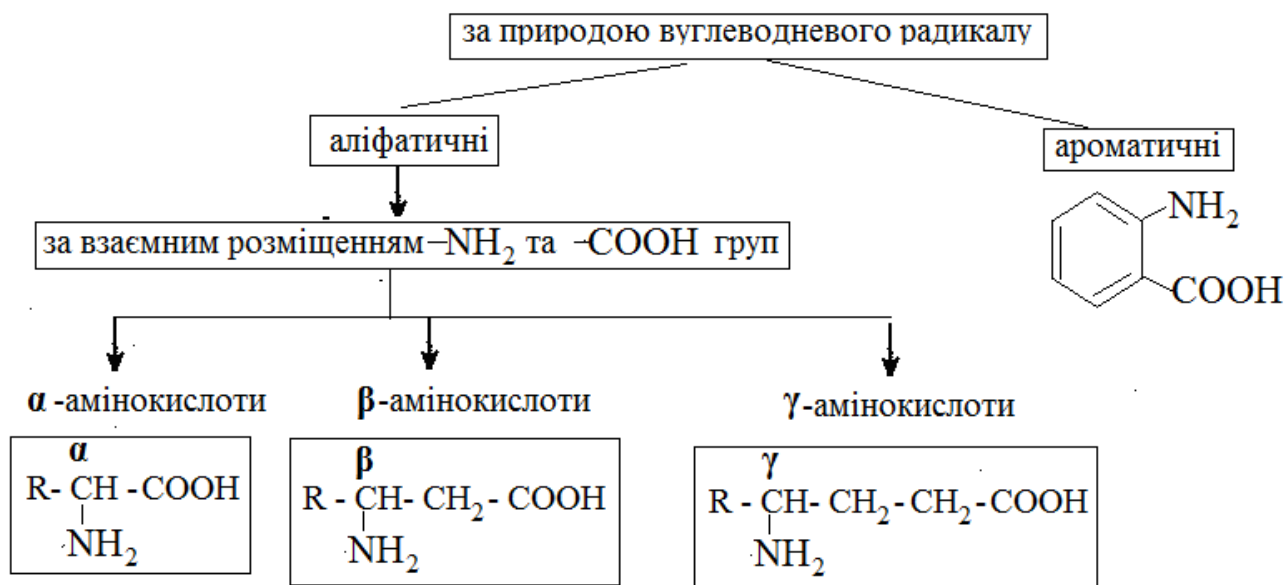
Амінокислоти

Загальна формула насичених аліфатичних амінокислот

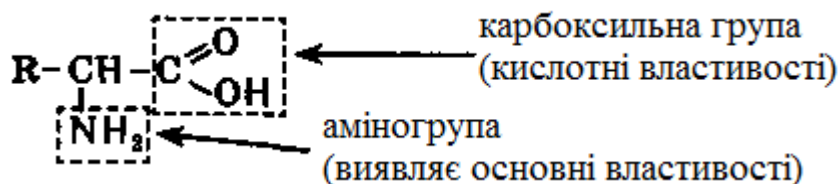
Органічні сполуки, що містять у своєму складі дві функціональні групи: карбоксильну (кислотну) $-COOH$ та аміногрупу (основну) $-NH_2$; гетерофункціональні органічні сполуки.

Класифікація

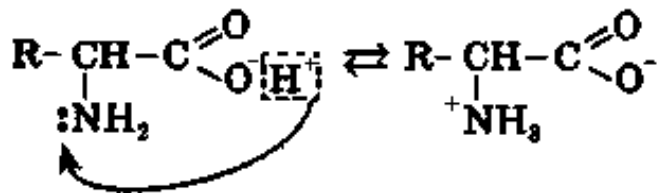

Найбільше значення мають α -амінокислоти як вихідні речовини для синтезу білків у живих організмах.

Будова. Молекули амінокислот містять дві функціональні групи з протилежними властивостями:

Між функціональними групами відбувається взаємодія, яка приводить до утворення **внутрішньої солі**:

Такі солі називаються **цвіттер-йонами** (біполярними іонами), або **бетаїнами**. У вигляді цвіттер-йонів амінокислоти існують як у нейтральних розчинах, так і у кристалічному стані.

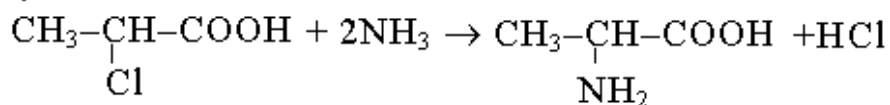
Номенклатура

Назви амінокислот згідно з номенклатурою ІЮПАК утворюють додаванням до назви відповідної кислоти префікса *аміно-* та позначенням положення -NH₂ групи в карбоновому ланцюгу цифровими локантами. За тривіальною номенклатурою положення -NH₂ групи позначають буквами грецького алфавіту: α, β, γ, і т. д.

Структурна формула	ІЮПАК (систематична)	Тривіальна
NH ₂ – CH ₂ – COOH	аміноетанова кислота	α-амінооцтова кислота, гліцин
$ \begin{array}{c} \text{CH}_3-\text{CH}-\text{COOH} \\ \\ \text{NH}_2 \end{array} $	2-амінопропанова кислота	α-амінопропіонова кислота, α-аланін

Способи добування

1. Взаємодія амоніаку з галоген карбоновими кислотами

2. Основний промисловий спосіб – кислотний або ферментативний гідроліз природних білків з наступним розділенням суміші на індивідуальні амінокислоти

Фізичні властивості

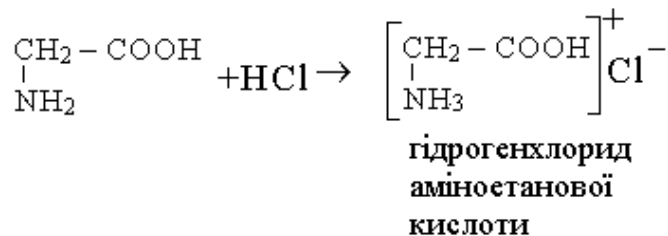
Безбарвні кристалічні речовини, добре розчинні у воді та погано в органічних розчинниках; деякі амінокислоти мають солодкий смак.

Хімічні властивості

Амфотерні сполуки завдяки наявності двох функціональних груп: карбоксильної (кислотні властивості) та аміногрупи (основні)

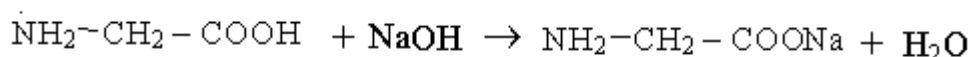
1. Основні властивості

а) Взаємодія з кислотами

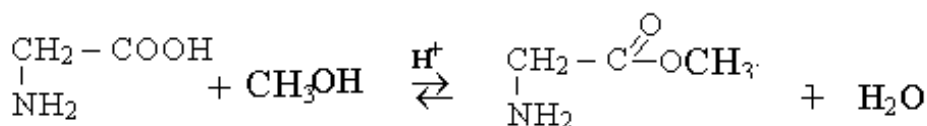

2. Кислотні властивості

а) Взаємодія з лугами

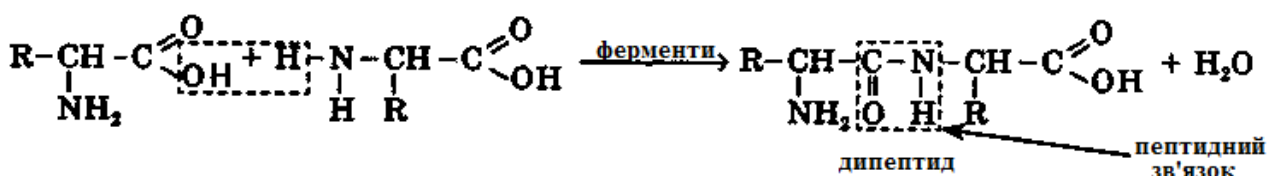

б) реакція естерифікації – взаємодія зі спиртами

3. Реакція поліконденсації (утворення пептидів)

При взаємодії двох α -амінокислот однакової або різної будови утворюються дипептид та відщеплюється вода, сполучення ще з однією молекулою кислоти приводить до утворенні три пептиду і т.д. Молекулярна маса поліпептидів може сягати близько 10 000

Застосування

Основні представники

– **Гліцин** – основа клеїв і майже всіх білкових речовин; ходить до складу адезин-трифосфornoї кислоти (АТФ) – джерела енергії багатьох хімічних реакцій, що відбуваються в живих організмах;

– **α -аланін** – основа всіх білків; **β -аланін** входить до складу B_3